

Az Energetikai Állandó Választottbíróság Elnökségének álláspontja az állami vagyonnal kapcsolatos választottbírósági eljárásokról

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: „Nvtv.”) 17. § (3) bekezdés szerint *„Magyarország határa által körbezárt területen lévő nemzeti vagyona vonatkozó polgári jogi szerződésben a nemzeti vagyonnal rendelkezni jogosult irányadóként kizárólag a magyar nyelvet, valamint a magyar jog alkalmazását, és jogvita esetére kizárólag a magyar bíróság - ide nem értve a választottbíróságot - joghatóságát kötheti ki. A nemzeti vagyonnal rendelkezni jogosult e jogviták eldöntésére választottbírósági eljárást nem köthet ki.”* A választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: „Vbtv.”) 2012. évi LXV. törvénnyel megállapított 4. §-a a következőképpen rendelkezik: *„Nincs helye - sem magyarországi, sem Magyarországon kívüli választottbírósági hellyel (székhellyel) rendelkező eseti vagy állandó - választottbírósági eljárásnak a Polgári perrendtartás (a továbbiakban: „Pp.”) XV-XXIII. fejezetében szabályozott eljárásokban, valamint olyan ügyben, amelyben a jogvita tárgya a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény hatálya alá tartozó Magyarország határa által körbezárt területen lévő nemzeti vagyon, illetve azzal kapcsolatos bármely jog, igény, követelés, továbbá olyan ügyekben, amelyekben törvény a jogvita választottbírósági eljárás keretében történő rendezését kizárja.”*

Az Energetikai Állandó Választottbíróság Elnöksége a fenti két jogszabályi rendelkezés alkalmazásával kapcsolatban arra kíván utalni, hogy az Nvtv. év a Vbtv. idézett rendelkezései a nemzeti vagyonnal kapcsolatos jogokra, igényekre és követelésekre vonatkoznak. A választottbírósági hatáskört ezen jogszabályok csak a fent meghatározott körben zárják ki.

Ezt azért lényeges kiemelni, mert az Nvtv. különbséget tesz a nemzeti/önkormányzati vagyon és az állam kizárólagos gazdasági tevékenységei között. Az Nvtv. 1. § (2) bekezdése, 4. § (1) bekezdése és törvény mellékletei szerinti nemzeti vagyonelemek köre és az Energetikai Állandó Választottbíróság (a továbbiakban: „EÁVB”) villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. tv. 169. § szerinti, a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. tv. 131. § szerinti és a Vbtv. 3. § szerinti, eljárási szabályzatba foglalt hatásköre között alapvető összeütközés nem állapítható meg.

Az EÁVB hatáskörét az idézett jogszabályok csupán egészen kivételes esetekben érinthetik. Ilyen eset akkor képzelhető el, ha az állam vagy helyi önkormányzat a tulajdonában lévő dologra vagy társasági részesedésre vonatkozóan köt egy engedéllyessel polgári jogi szerződést (pl. egy gázmotor üzemeltetésére). Ilyen esetekben az általános választottbírósági tilalom miatt az EÁVB hatásköre sem köthető ki.

Az állam kizárólagos gazdasági tevékenységeként az Nvtv. 12. § (1) bekezdés a) pontja szerinti *„a csővezetékes termékszállítás és -tárolás”* valamint d) pontja szerinti *„a csatornák, valamint a regionális közműrendszerek létrehozása, működtetése”* elvileg szintén érinthetnék az EÁVB hatáskörét. Mivel azonban ezekkel a tevékenységekkel kapcsolatban sem az Nvtv., sem pedig a Vbtv. nem korlátozza a választottbíróságok eddigi hatáskörét, az Elnökség álláspontja szerint a jogszabályváltozásnak az EÁVB hatáskörére kihatása nincs.

Tekintettel arra, hogy a jelen vélemény tárgyát képező jogszabályok a T/3522. sz. törvényjavaslat szerinti elképzeléshez képest nem tilalmazzák, hogy az állam/önkormányzat többségi tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek választottbírósági szerződést kössenek, a jogszabályokból nem lehet azt a következtetést sem levonni, hogy a részben vagy egészben állami/önkormányzati tulajdonban álló engedélyesek az EÁVB eljárását nem köthetik ki.

A fentiekre figyelemmel az Nvtv. elfogadásával és a Vbtv. 4. § újraszabályozásával az EÁVB hatásköre érdemben nem sérült, egy marginális esetcsoport kivételével változatlanul fennáll.